

DZIEDZICTWO ŻYCIA CODZIENNEGO

KOLEKCJE FOTOGRAFII Z LAT 1850-1950 W POPC

Anna Klugowska

Gabinet DŻS Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu

09.07.2021 r

ŻYCIE CODZIENNE MA ZNACZENIE

- ▶ WYDARZENIA DNIA CODZIENNEGO
- ▶ PERSPEKTYWY I POSTAWY TZW. ZWYKŁYCH OBYWATELI

REALISTYCZNY OBRAZ RZECZYWISTOŚCI MINIONYCH CZASÓW

FOTOGRAFIA W BADANIACH NAUKOWYCH

- ▶ materialna forma (światłoczuły nośnik - negatyw i pozytywowe odbitki)

badania nad materią i technologią

- ▶ utrwalony obraz

badania nad powikłaniami kontekstowymi, rozpiętością znaczeń, emocjami
jakie wywołuje, funkcjami społecznymi, jakie spełnia

Fotografia bez opisu dokumentacyjnego „traci pamięć” - wartość poznawczą:
dokumentacyjną, techniczną, ikonograficzną i artystyczną

FOTOGRAFIA ZWIERCIADŁEM ŻYCIA CODZIENNEGO

- ▶ Fotografie pracowni wiedeńskiej i paryskiej z lat 60. XIX w.
 - ▶ Fotografie pracowni berlińskiej z lat. 90. XIX w.
 - ▶ Toruńskie fotografie z II poł. XIX w.
 - ▶ Toruńskie fotografie pierwszych dekad XX w.
- ▶ Kolekcja negatywów Władysława Bereźnickiego (1890-1957).

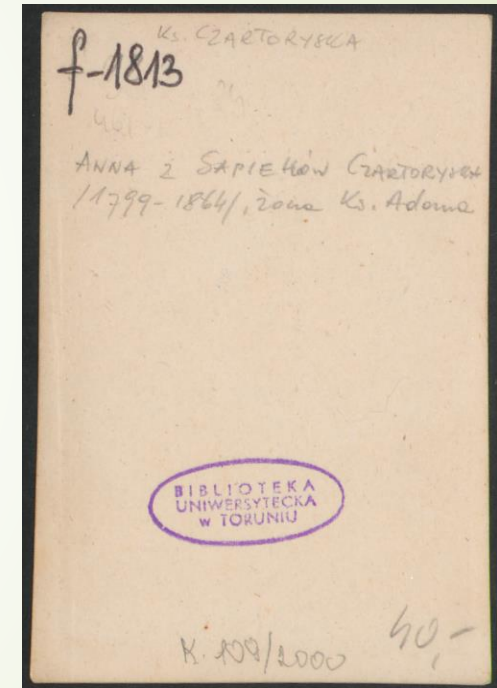

FOTOGRAFIE PRACOWNI WIEDEŃSKIEJ I PARYSKIEJ Z POŁ. XIX WIEKU

MEYER & PIERSON

[**Portret księżnej Anny Zofii Czartoryskiej z Sapiehów** (1799-1864), działaczki społecznej w środowisku Hotelu Lambert we Francji, założycielki Towarzystwa Dobroczynności Dam Polskich i przytułku Dom św. Kazimierza, kierowała Instytutem Panien Polskich

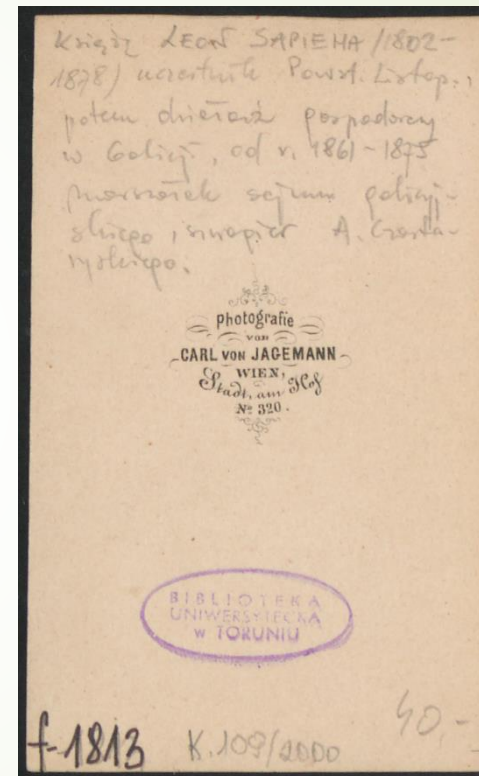
Mayer&Pierson prestiżowa firma paryska aktywna w l. 50 i 60 XIX w., która zastępną portretami cesarza Napoleona III i jego rodziny. Jako jedni z pierwszych specjalizowali się w fotografii portretowej retuszowanej akwarelą lub olejami.

CARL VON JAGEMANN (1819-1883)

Portret księcia Leona Sapiehy (1803-1878),

działacza polityczno-gospodarczego, uczestnika powstania listopadowego, marszałka galicyjskiego Sejmu Krajowego.

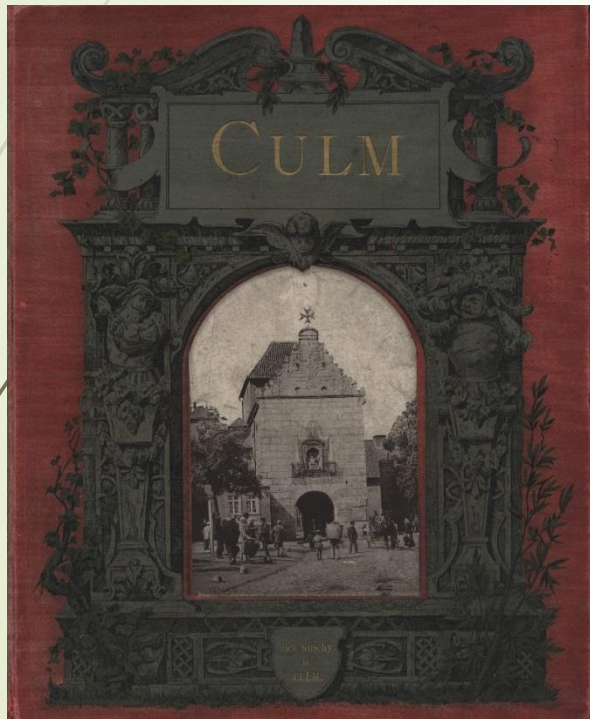
Carl von Jagemann (1819-1883),

malarz, litograf i jeden z czołowych fotografów wiedeńskich aktywny w latach 1856-1883, od 1864 r. fotograf dworski, założycieli Photographische Gesellschaft Wien w 1861 r.

FOTOGRAFIE PRACOWNI BERLIŃSKIEJ Z LAT 90. XIX WIEKU

DR. E. MERTENS & CIE (BERLIN) OD 1897- GRAPHISCHE GESELLSCHAFT

FOTOGRAFIE TORUŃSKIE II POŁ. XIX W.

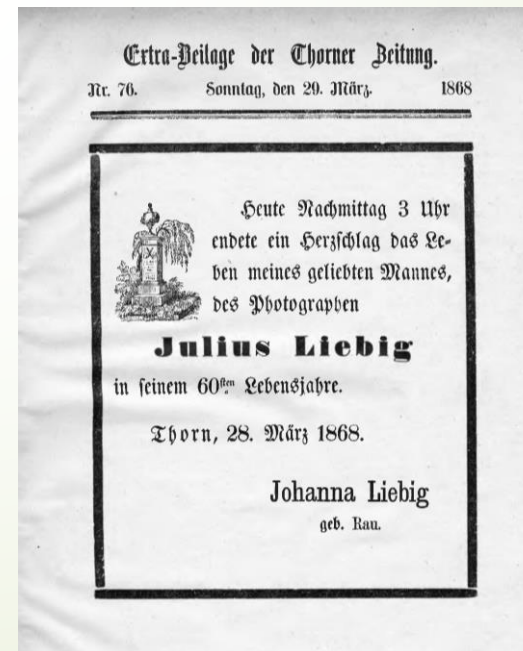
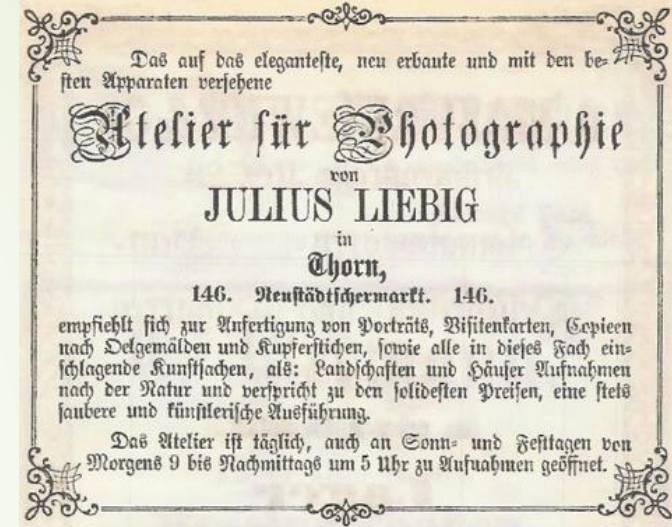
JULIUS LIEBIG (1808-1968)

Julius Liebig (1808-1968), fotograf wędrowny, od 1854 roku prowadził stały zakład w różnych lokalizacjach: Łazienna, Rynek Nowomiejski, Mostowa. Wykonywał portrety, wizytówki, kopie obrazów olejnych i grafik. Studio otwarte było codziennie od 8 rano do 6 popołudniu a później, również w niedziele i święta od 9 rano do 5 popołudniu.

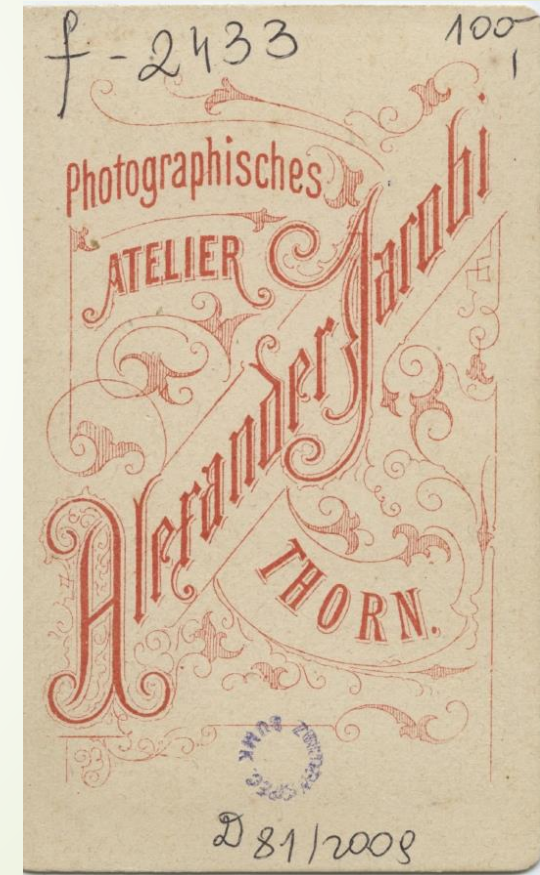
Thorner Wochenblatt, No 68, 2 maj 1865 r.

ALEKSANDER JACOBI (1829-1894)

[Widok na kościół św. Janów od strony
Starego Rynku [1872-1879]

ALEKSANDER JACOBI (1829-1894)

Portret dziecka, [1872-1879]

FOTOGRAFIE TORUŃSKIE PIERWSZYCH DEKAD XX W.

ATELIER GERDOM

Aktywne w latach 1887-1923, pracownie przy ul Prostej 2 i św. Katarzyny 8

Photographisches Atelier
von
Heinr. Gerdorn, Thorn,
Gerechtestraße Nr. 2,
Photograph des Deutschen Offizier-Vereins und des
Waarenhauses für Deutsche Beamte,
bittet, im Interesse sorgfältigster Ausführung, **Aufträge** zu
Weihnachten rechtzeitig machen zu wollen.
Spezialität: Lebensgrosse Originalaufnahmen
auf unvergänglichem Platinpapier.
Ebenso **Vergrößerungen Verstorbener** nach den
schwierigsten Originalen
in Schwarz Del, Aquarell und Pastell.
Prämiirt: Wiesbaden 1892. Weltausstellung Antwerpen 1894.
Brüssel 1896: Höchste Auszeichnung, **Ehrendiplom.** 1896

CARL BONATH (1849-1926)

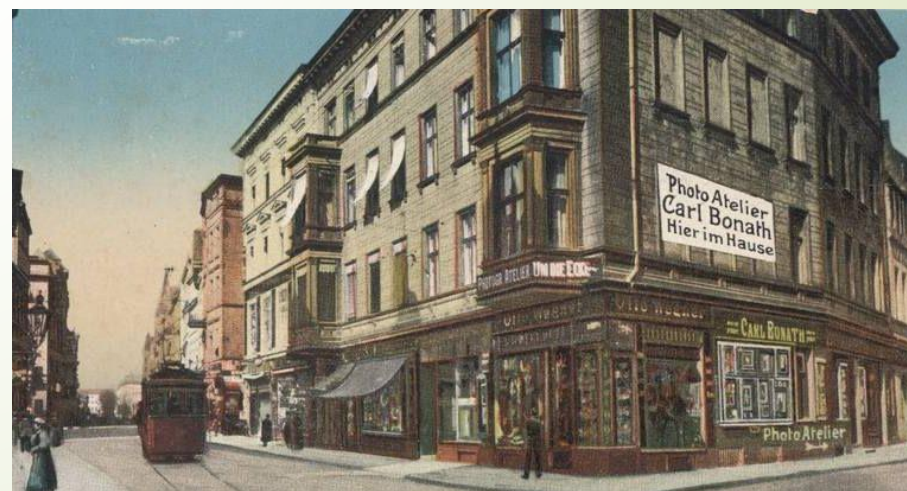

Aktywny w latach 1898-1920?, pracownie przy ul. Prostej 2, Mickiewicza 86 (od 1912), Szeroka 2, przy poligonie Strzelnica, Mostowa 6

Informacja o otwarciu Atelier Bonatha, Thorner Presse, 19.10.1898.

Od 1914 r. pracownia przy ul. Szerokiej 2, wejście od Strumykowej

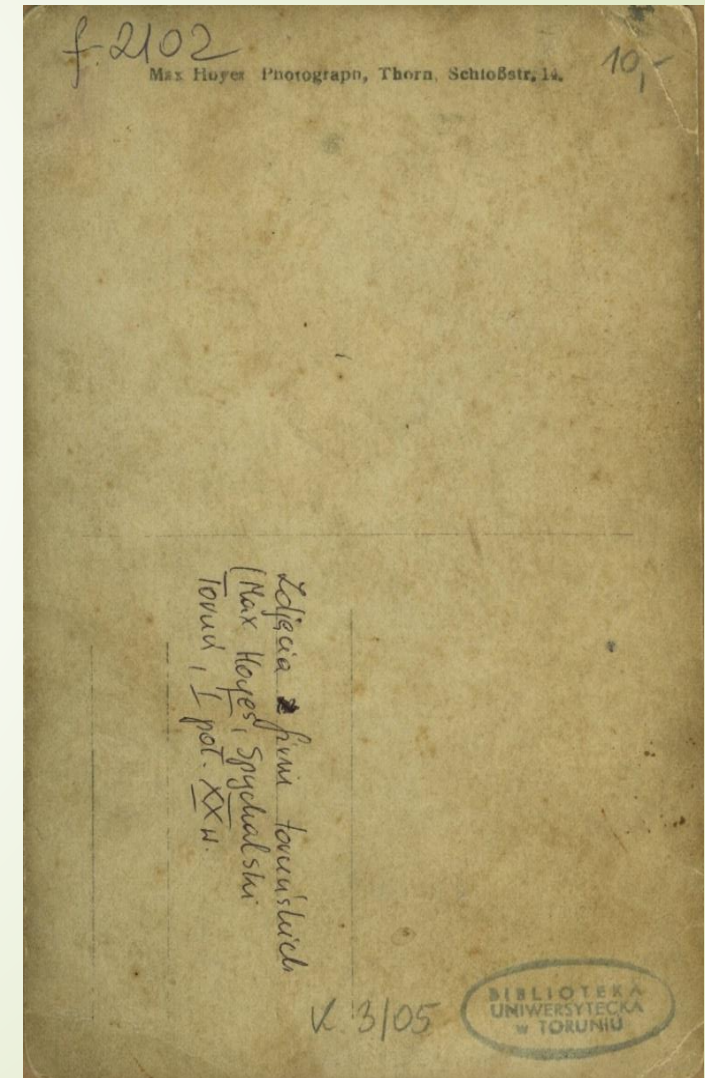

MAX HOYER

Aktywny w 1911- 1919, pracownia przy ul. Zamkowej 14

∴ Photographisches Atelier ∴
für zeitgemäße Bildnisse, Malerei und Vergrößerungen
Kruse & Carstensen,
Inhaber: **M. Hoyer,**
Schloßstr. 14. — Telephone 423. — Schloßstr. 14.
Billigste Preisberechnung.
12 Visites 6,00 Mk. — 12 Pringez 8,00 Mk.
Aufnahmen bei elektrischem Licht.

GUIDO SCHUBERT

Aktywny w latach 1893-1919, pracownia przy ul. Łaziennej 28

Die Press, 1909, Jg. 27, No 267

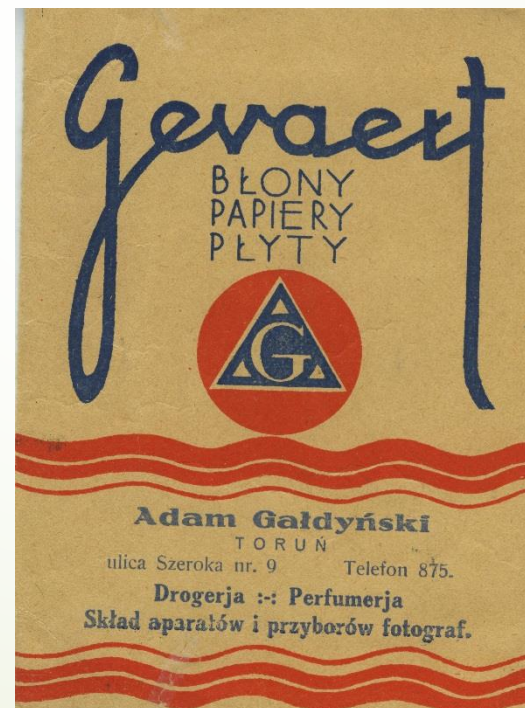
FOTOGRAFIA TORUŃSKA XIX/XX

- ▶ Danuta Thiel-Melerska Leksykon fotografów
<http://www.fotorevers.eu/>
- ▶ Blog Toruniarnia – Katarzyna Kluczewajd
<https://toruniarnia.blogspot.com/>
- ▶ Wystawa „Torunianie oczami pierwszych fotografów – w atelier fotograficznym XIX/XX w.”
- ▶ Muzeum Historii Torunia w Domu Eskenów do października 2021 r.

KOLEKCJA NEGATYWÓW WŁADYSŁAWA BEREŹNICKIEGO (1890-1957)

ADAM GAŁDYŃSKI I KONRAD SIKORA

ŻYCIE CODZIENNE W OBIEKTYWIE

WŁADYSŁAWA BEREŹNICKIEGO

1925-1950

RODZINA

Urodził się w 1890 r. na Litwie w rodzinie polskiej, wyznania rzymsko-katolickiego, Rodzice: Jakub Bereźnicki i Michalina Kiejstut-Giedymin herbu Pogonia (1861-1942). Miał dziewięcioro rodzeństwa.

W 1912 r. ożenił się z Walentyną Dłuską, córką ukraińskiego przemysłowca, mieli pięcioro dzieci, dwoje z nich zmarło. Do 1919 r. mieszkał i pracował na Ukrainie. Po odzyskaniu niepodległości przeniósł się do Polski. Z Toruniem związany był od 1923 r.

RODZINA

Władysław był wujem Kejistuta Bereźnickiego (1935-) znanego polskiego artysty malarza, profesora Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku.

Kejstut z rodzicami z Zygmuntem i Janiną na peronie w Otłoczynie, 1936-1937

Kejstut z mamą Janiną przed werandą domu w Otłoczynie, 1936-1937

WYKSZTAŁCENIE

Z wykształcenia był chemikiem, ukończył średnią szkołę chemiczno-techniczną w Kownie w 1911 r. Tytuł inżyniera tytuł inżyniera chemika uzyskał na uniwersytecie kijowskim w 1917 r. Studia kontynuował w Hawrze we Francji w latach 1924-1925 w fabryce zbrojeniowej Schneidera, gdzie został delegowany przez Departament Uzbrojenia Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Główny budynek administracyjny fabryki zbrojeniowej Schneidera&Cie w Harfleur.

PRACA W WARSZTATACH AMUNICYJNYCH W TORUNIU W LATACH 1923-1933

Warsztaty mieściły się w pobliżu
dworca PKP Toruń Północ oraz w
Łysomicach

Brama Wjazdowa do składu Warsztatów Amunicyjnych w
Toruniu, 1927-1928

MIESZKANIE NA PROSTEJ 18/20 W TORUNIU

W Toruniu mieszkał wraz z rodziną początkowo na Bydgoskim Przedmieściu, a następnie na Nowym Mieście przy ulicy Prostej 18/20.

DOM W OTŁOCZYNI

W 1932 roku rozpoczął budowę drewnianego domu w Otłoczynie, by się tam przeprowadzić wraz z rodziną po przejściu na emeryturę w 1934 r.

Nieistniejąca już drewniana kaplica w Otłoczynie-Kucie, zbudowana w 1867 r. dla starołuteran, 1932 r.

BUDOWA DOMU W OTŁOCZYNIE

SPOTKANIA RODZINNE

SPOTKANIA RODZINNE

TRAGEDIE RODZINNE

Jakub Bereźnicki - fotografia post mortem z Walentyną Bereźnicką w mieszkaniu w Toruniu, 1925 r.

Stanisława Bereźnicka - fotografia post mortem z siostrą Haliną Bereźnicką w kaplicy pogrzebowej, 1938 r.

TORUŃ

Obelisk Stanisława Łaszewskiego, przed gmachem Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, obecnie siedziba Collegium Maius, 1927-1928

Maria Bociarska i Walentyna Bereźnicka na peronie dworca Toruń Przedmieście, obecnie Toruń Główny, 1927-1928

CIECHOCINEK

Pijalnia Wód Mineralnych w Ciechocinku, I.
1927-1928

Fontanna z amorkami (obecnie z Jackiem i
Agatką) w Parku Zdrojowym w Ciechocinku,
1927-1928

Fontanna z Jackiem i Agatką w Parku
Zdrojowym w Ciechocinku, 1950 r.

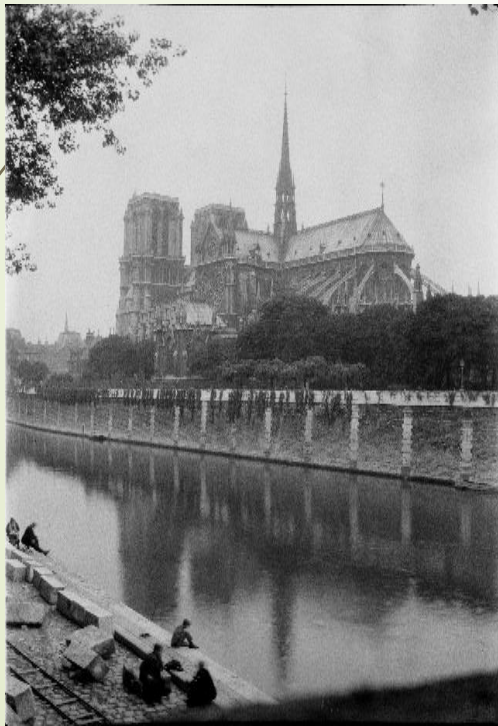
PARYŻ 1925

Pola Elizejskie

PARYŻ 1925

Katedra Notre Dame

Fasada Muzeum Petit Palace

Obelisk z Luksoru na Placu Zgody

PARYŻ 1925

Kościół św. Katarzyny widoczny z Placu Zgody

Siedziba Giełdy Papierów Wartościowych

HAWR 1925

Gmach Sądu

Samochód na ulicy Hawru, przy budynku ratusza

PORT W HAWRZE 1925

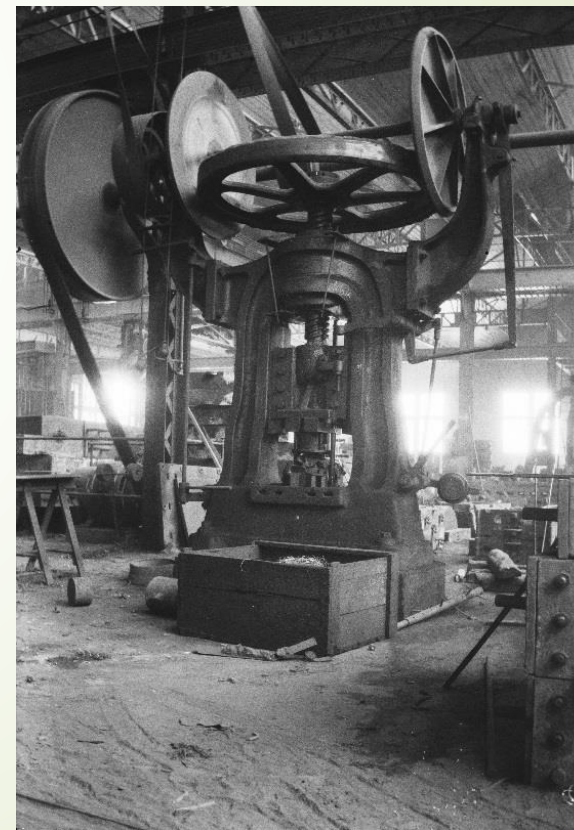

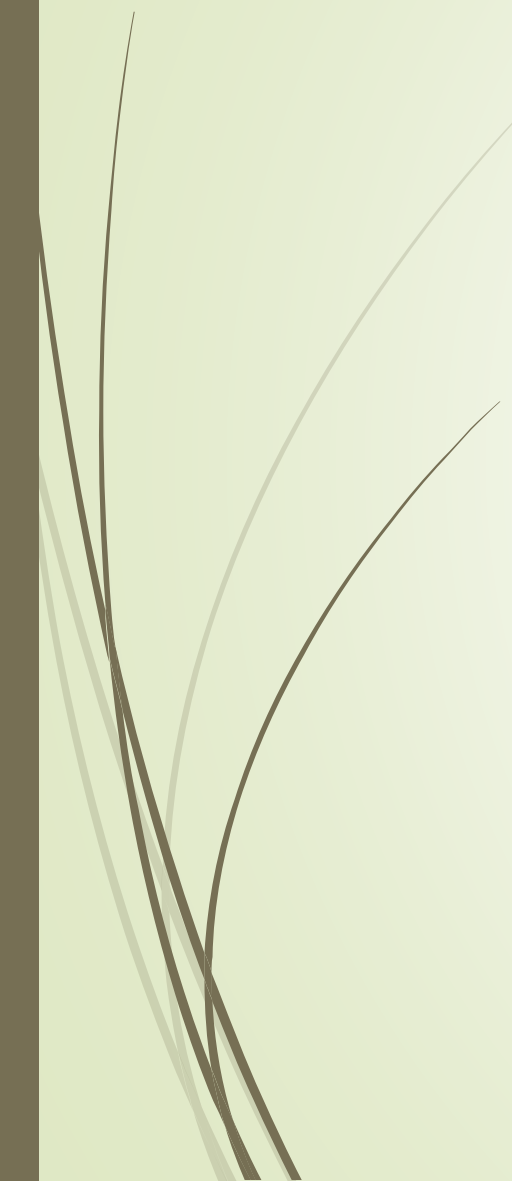
FABRYKA ZBROJENIOWA SCHNEIDERA W HAWRZE 1925

Kobiety polerują zapalniki czasowe szmergłem na szlifierkach stołowych

Prasa balansowa do kompresowania odlewu części zapalnika czasowego

-
-
- ▶ Zakrzewski Tadeusz, *Pionierzy toruńskiej fotografii (1843-1868) (w 150 lecie założenia w Toruniu pierwszego zakładu fotograficznego)* [w:] Rocznik Toruński 21/1992
 - ▶ Danuta Thiel-Melerska Leksykon fotografów on line <http://www.fotorevers.eu/>
 - ▶ Blog Toruniarnia – Katarzyna Kluczwaład <https://toruniarnia.blogspot.com/>

Zbiory DŹS BUMK

- ▶ katalog zbiorów dŹs <http://www.kat.umk.pl/dzs/>
- ▶ Portal Biblioteki Uniwersyteckiej <http://www.bu.umk.pl/dzs>
- ▶ Cenne zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej <http://www.bu.uni.torun.pl/cymelia>
- ▶ Wikipedia

https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbiory_Dokument%C3%B3w_%C5%BBycia_Spo%C5%82ecznego_Biblioteki_Uniwersyteckiej_w_Toruniu

- ▶ Facebook : Dokumenty Źycia Społecznego Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu <https://www.facebook.com/dzs.bu.umk>

Kontakt: kustosz dyplomowany Anna Klugowska akl@umk.pl tel. (+48) 56 611 4398

Zbiory DŹS BUMK

katalog zbiorów dŹs <http://www.kat.umk.pl/dzs/>

portal Biblioteki Uniwersyteckiej <http://www.bu.umk.pl/dzs>

Cenne zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej <http://www.bu.uni.torun.pl/cymelia>

Wikipedia

https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbiory_Dokument%C3%B3w_%C5%BBycia_Spo%C5%82ecznego_Biblioteki_Uniwersyteckiej_w_Toruniu

fejsbuk: Dokumenty Źycia Społecznego Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu
<https://www.facebook.com/dzs.bu.umk>

Kontakt: kustosz dyplomowany Anna Klugowska akl@umk.pl tel. (+48) 56 611 4398

GABINET DOKUMENTÓW ŻYCIA SPOŁECZNEGO BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ W TORUNIU

Gromadzi, opracowuje i udostępnia zbiory dżs-ów czyli:

różne pod względem formy i treści dokumenty o charakterze informacyjnym, normatywnym, reklamowym i propagandowym, będące wynikiem efemerycznych wydarzeń życia gospodarczego, politycznego, kulturalnego i codziennego regionu kujawsko-pomorskiego

- Druki ulotne: zaproszenia, bilety, afisze reklamowe, informacyjne, teatralne, ulotki informacyjne, obwieszczenia, klepsydry, wzory dyplomów, formularze, ankiety, informatory, obwieszczenia, odezwy, rozkazy;
- Druki zwarte w formie broszur lub książek: programy, statuty, informatory, katalogi;
- Druki ciągłe: czasopisma i gazetki stowarzyszeń, organizacji, instytucji, jednodniówki;
- Dokumenty ikonograficzne: fotografie, znaczki, naklejki, wklejki;
- Dokumenty audiowizualne: filmy, nagrania dźwiękowe;
- Artefakty: medale, odznaczenia, monety, gadżety reklamowe.

ŻYCIE CODZIENNE MA ZNACZENIE

- ▶ Ze szczegółowych badań poświęconych, wydawać by się mogło, nieważnym wydarzeniom czy mniej istotnym indywidualnym perspektywom i postawom tzw. zwykłych obywateli, wyłoni się bardziej realistyczny obraz rzeczywistości minionych czasów